UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

D[omi]nica xxiij post Trinitat[is]. Text[us] eua[n]g. Mat. ca. xxij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

quaꝝ pma ē ſua ꝯformis p̄dictꝫ. ſcḋa ꝓo eſt alioꝝ q̇ tenēt ꝙ recidiuās ſoluet. a. in inferno tpalr tm̄. quam doctoꝛ ſanctus lꝫ non teneat: eam tn̄ non reprobat: qꝛ ſuſtē‑tabilis eſt: et ipſe eam ibi ſuſtēcat. Nec te moueat ꝙ ibi ponit diſſilitudinē inter. a. ꝛ penam venialis. qꝛ loquit̄ de veniali non remiſſo q̇ ad culpā. Et pmū loquit̄ ex opinione eoꝝ q̄s ibi allegat (Sic ꝛ pr̄ meus celeſtꝫ faciet vobis: niſi remiſeritꝫ vnuſq̄ſqꝫ fratri ſuo de cordib⁊ veſtrꝫ). i. non ſolū apparēter: ſed ꝛ cordialr. Hierony. Ideo dn̄s addidit: de cordib⁊ vr̄is. vt oēm ſimulationē ficte pacis auferret. Hec ille.

Moralr q̇libet noſtꝝ debet exēplo huius ſerui facilis eſſe ad veniā largiēdum. qꝛ et ob hoc ſaluatoꝛ parabolā dixit. Orige. Vult docere nos dominus faciles eē ad indulgēdū eis qui nocuerūt nob: maxime ſi ſatiſfaciētes dep̄cent̄ veniam ſibi dari. Hec ille.

Dn̄ica xxiij. poſt Trinitatꝫ

Textus euāg. Mat. ca. xxij.

a Beuntes pharisei: cōſilium inierunt: vt caperent Jeſum in ſermone Et mittunt ei diſcipulos ſuos cum herodianis: dicentes. Magiſter: ſcimus quia verax es: et viā dei in veritate doces: et nō eſt tibi cura de aliquo. Non em̄ reſpicis p̄ſonam hominū. Dic ergo nobis: Quid tibi videtur Licet cēſum dari ceſari: an nō: Cognita autem Jeſus nequitia eorum: ait. Quid me tentaris hypocrite: Oſtendite mihi numiſma cenſus. At illi obtulerunt ei denarium. Et ait illis Jeſus. Cuius eſt imago hec et ſuperſcriptio: Dicunt ei: Ceſaris. Tunc ait illis. Reddite ergo que ſunt ceſarꝫ ceſari: et que ſunt dei deo.

a Beuntes pharisei conſilium inierunt ꝛc.) Matth. xxij. In p̄ſenti euangelio tāguntur tria puncta: que ſunt Inuidioſa conſultatio. Inſidioſa interrogatio. ꝛ Glorioſa confutatio.

Quantū ad pmū litteralr ſciendum eſt ꝙ tāgit̄ inſidioſa ꝯſultatio phariſeoꝝ aduerſus chr̄m: cū dr̄ (Abeūtes) a p̄dicatōe chr̄i in q̄ audierūt pabolā de nuptijs: ꝛ cōcluſionē ꝙ mlti ſīt vocati. ſ. iudei ꝛ gētiles. pauci ꝟo electi. qꝛ iudei fuerūt increduli. ꝛ forte iſta egre tulerūt (phariſei). i. q̇dā religioſi: dicti a phares qḋ ē diuiſio. qꝛ a reliq̇s pplo ꝛ habitu ꝛ ꝯuerſatiōe erāt diſtincti Iſti fuerūt magni chr̄i emulatores: qꝛ eos ꝯdēnabat ſua ſctā cōuerſatiōe ꝛ apta p̄dicatiōe. Et etiā qꝛ vt dr̄ Joſeph⁹ erant in magna ppl̄i exiſtimatiōe: cū pmū aliq̇s in pplo apparebat hn̄s opinionē ſctitatis q̇ nō eſſet de ſua ſecta: ſtatim mordebant̄ inuidia. Vn̄ p̄ſecuti ſunt Joannē pmū vt dictū eſt ſupra: deide chr̄m. (Cōſiliū inierūt). ſ. cū herodianis ſm Chryſ. qḋ hinc patet. qꝛ poſt ſit̄ cū illis miſerūt diſciplos ſuos (vt capent ieſum in ſmōe) Tū qꝛ i facto eū cape vel rep̄hēdere nō poterāt Tū qꝛ facili⁹ ē in ꝟbo q̄ꝫ in ope cape. Et h̄ patet ſic̄ dr̄ Chryſ. ꝙ affectata malicia aliqn̄ q̇dē ꝯfundit̄: ſed nō emēdat̄. qḋ duplici exēplo pbat. ſ. aq̄ currētꝫ: cui ſi obturat̄ vn⁹ adit⁹: ſtatim aliū reperit. Sic ꝛ iſtoꝝ malicia in vno cōfuſa viā aliam molit̄. et exēplo ignis q̇ creſcit ex additiōe lignoꝝ. Et ſic anim⁹ malus q̄nto pl⁹ audierit veritatē: tanto plus etiā inflāmat̄ ad maliciam. (Et mittūt ei diſcipulos ſuos cum herodianis dicētes) Iſti herodiani ſm magiſtrū hiſt. fuerūt milites herodis tetrarche. i. filij Herodis aſcalonite: q̇ erat tūc p̄ns in hierlm ſm ſcm̄ Tho. cū iſta q̄ſtio fuerit facta chr̄o feria q̄rta an̄ paſſionē ſuam. et de Herode legit̄ ꝙ venerat ad ſolennitatē paſchalē. Vl̄ ſm eundē fuerunt milites Herodis aſcalonite iam defuncti Scḋꝫ Hierony. ꝟo Herodes aſcalonita ſub quo deſcriptio oꝛbis facta eſt: fuit a ceſare conſtitutus rex ꝛ exactoꝛ tributi in Judeā. Fuerūt ergo ſm eum iſti herodia

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ni: vel milites Herodis deputati ad exactionē tributi: vel illi q̄s phariſei illudendo herodianos appellabāt: eo q̄ cēſuꝫ redderent ceſari quē herodes exigere conſueuit. Mittunt aūt iſti diſcipulos ſuos ſm Chryſ. tanq̄ minꝰ cognitos vt nō dephēderent. ⁊ Scđo vt dephēſi minꝰ erubeſcerent. Subdit aūt Chryſ. dicēs. Diſcipuli aūt illi magiſtrꝫ ſuis erāt etate miores: malicia aūt pares. Nā ⁊ pulli ſerpētū ſtatura breuiores ſūt: veneno aut eq̄les. Et catuli lupoꝝ etſi venationē tenere nō poſſint: iā tn̄ ſanguie gaudēt ⁊ morſibꝰ ludūt. Hec ille. Mittūt aūt eos cū herodianis ſm glo. vt ignotiores adhuc faciliꝰ deciperent: ⁊ deceptū per illos milites capent q̄d p ſe facere nō audebāt: timētes turbā.

Moraliter in hac pte q̄libet debet ſibi ſumere exēplū tacēdi. q2 phariſei .i. diaboli ⁊ diabolici viri diuiſi a deo: q̄rūt capere ieſum .i. iuſtū viꝝ in ſermone. Si em̄ conati ſunt cape chr̄m: mlt̄o magꝫ te. Cauendū eſt aūt multiloquiū. Primo: q2 eſt occaſio peccādi. Prouer. x. In multiloq̄o nō deerit pctm̄. Scđo: q2 ē ſignū ſtulticie. Eccl. x. Stultꝰ ꝟba multiplicat. Tertio: q2 eſt cauſa diſplicentie. Eccl. xx. Eſt odibilis q̄ pcax ē ad loq̄ndū. Quarto: q2 eſt ꝯtra ordinationē nature: ſm Senocratē q̄ mlt̄a loq̄nti ait. Os vnū ⁊ duas aures a natura recepimꝰ. q̄ſi di. multa audire et pauca loq̄ deberes.

Quantū ad ſecūdū tangit inſidioſa interrogatio. Pro q̄ aduertendū eſt: q̄ teſte Hiero. cū iudea facta fuit romano imperatori tributaria: magna ē in ꝑplo exorta ſeditio: dicētibꝰ q̄buſdā q̄ iuſte deberet romanis tributū: q̄ p cōi ſalute ⁊ q̄ete populi militaret. Phariſeis ꝟo q̄ ſibi iuſticiam applaudebāt ecōtrario dicētibꝰ, nō debere ꝑplm̄ dei q̄ decimas ⁊ p̄mitias ⁊ cetera in lege dn̄i cōſtituta ſolueret: hūanis legibꝰ ſubiacere. Ideo iſti phariſei cogitauerūt hāc ꝓponere q̄ſtionē dn̄o: vt ſi q̄dem diceret q̄ licet dari tributū ceſari: infamarent eū apd̄ ꝑplm̄ q̄ſi nō eſſet zelator p lege ⁊ ꝑpli d̄ libertate. Si ꝟo diceret q̄ nō licet: ſtatim p milites q̄s forte etiam pecunia ꝑmiſſis cōduxerāt, ⁊ q̄bꝰ h̄ diſplicebat, rapent illū. Et hoc ſecundū magꝫ volebant. Et ideo vſi arte rhetorica attribuebant ei q̄d obtinere volebāt. ſ. cōſtantiaꝫ dicendi veritatē ſine aliq̄ timore cuiuſuis pſone: vt p hoc ad loq̄ndū ꝯtra ceſarē moueretur. Dicūt ḡ (Magiſter) Incipiūt a laudibꝰ vt beniuolētiam captent. Chryſ. Hec eſt aūt hypocritaꝝ p̄ma ſimulatio: q2 laudāt q̄s pdere volūt. Et ideo in laudem ꝓrumpunt: dicētes (Magiſter) Magiſtꝝ eū vocāt: vt q̄ſi honoratꝰ ⁊ laudatꝰ myſteriū ſui cordis ſimplr̄ eis apiat tāq̄ volens eos hr̄e diſcipulos. Hec ille. (Scimus q2 verax es) in vita (et viā dei in veritate doces) q̄ ad doctrinā (⁊ nō ē tibi cura de aliq̄ Nō em̄ accipis pſonā hominū) q̄ ad iuſticiā tuendā. Et in h̄ ſm Chryſ. occulte inſinuabant ceſarē ⁊ herodē. Sic ḡ cōmēdauerūt eū fallaciter de ꝟitate vite ⁊ doctrine ⁊ iuſticie. et hoc vt ꝯ ceſareꝫ loq̄ret. Hiero. Blāda q̄ppe ⁊ fraudulēta interrogatio illuc ꝓuocat reſpondentē: vt magꝫ deū timeat q̄ ceſarē. Hec ille. (Dic ḡ nobis) q̄ſi dicerēt. Parati ſumꝰ ſtare dicto tuo: q̄d tn̄ falſum erat (Quid tibi videt? Licet cenſum dari ceſari: an nō?) Et hoc dicebāt ſm Hiero. vt ſi negatiue reſponderet: ſtatiꝫ herodiani eum tanq̄ ſeditiōis reū cōtra romanū p̄ncipē tenerēt. Sciebant em̄ vt Chryſ. ait: hac de cauſa alios occiſos. Si ꝟo reſpōdiſſet affirmatiue: credebāt eū grām populi amiſſurū. Si ꝟo taceret: arguiſſent eum timidū ē in ꝓfeſſiōe veritatꝫ.

Moraliter in hac pte q̄libet habet documentū vitādi adulatores: et eis aſpere r̄ndendi: ſicut ⁊ chr̄s fecit. Sicut em̄ dr̄ Aug. ſup pſ. Duo ſunt genera pſecutorū. ſcꝫ Vitupantiū ⁊ Adulantiū. et plꝰ pſequit lingua adulatoris q̄ manꝰ iterfectoris. Sunt em̄ iſti ſicut ſyrene q̄ dormire ⁊ q̄ſcere .i. pſeuerare faciūt in pctis. et ſicut apes habētes in ore mel: ⁊ aculeū in cauda: q2 in abſentia vitupant. Et ſicut ſcorpio q̄ facie blādit ⁊ cauda occidit.

Quantū ad tertiū tangit glīoſa confutatio: cū dr̄ (Cognita aūt ieſu neq̄tia eoꝝ ait) nō r̄ndendo ſm eoꝝ blādos ſermōes ſed ſm aſperā quā nouerat eoꝝ ꝯſcientiā ſm Chryſ. (Quid me tētatꝫ hypocrite?) id eſt ſimulatores ⁊ deceptores: ſm Chryſ.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dicit ergo eis:hypocrite. vt cōſiderātes
eū hūanoꝝ cordiū cognitorē:quod face/
re cogitabāt:pficere nō auderēt. Uide ḡ
ꝙ phariſei bladiebant vt pderēt.ſed Je/
ſus confundebat vt ſaluaret. qꝛ vtilioꝛ eſt
homi deꝰ iratus ꝙ̄ hō ꝓpitius. Hec ille.
(Oſtendite mihi numiſma cēſus).i. qḋ p
cenſu dat. Eſt eñ ſciendū ꝙ ſingulis an/
nis ſingula capita domoꝝ ſm aliq̄s ꝓ tri
buto dabāt numū argenteū valentē decē
numos vſuales:ideoqꝫ denariꝰ dicebat.
Dicit aūt numiſma idē qḋ numꝰ vl'ſcri/
ptura ſeu impſſio facta in numo:quā pri/
mo numa pōpiliꝰ apḋ romanos introdu
xit:a q̄ ꝛ numꝰ vl' numiſma dicunt.(At il
li obtulerūt ei denariū) q̄ erat idē qḋ nu/
miſma:vel hēbat impſſum numiſma. In
eo eñ vt ait Hiero.erat ceſarꝫ imago.Et
videt etiā h̄ dicere tex.ꝙ circa imaginem
haberet nomē ceſarꝫ inſcriptum. Un ꝛ ſm
aliq̄s dictū eſt q̄ſi nomiſma.qꝛ noīa pnci/
pū erant inſcpta in eo.(Et ait illis. Cuiꝰ
eſt imago hec ꝛ ſupſcptio:).i.nomē circa
vel ſupra imaginē ſcptuꝫ. Nec interrogat
ex ignorātia:cū tāte eſſꝫ etatꝫ ſm Hiero.
vt nomē ſcire poſſet impatoꝛis.ſed ex diſ/
penſatiōe:vt.ſ.ex ſua rñſiōe eos cōuincat
(Dicunt ei:Ceſarꝫ)nō Auguſti ſm Hie/
ro. ſed Tiberij puigni eiꝰ:ſub q̄ paſſus ē
dñs.Oēs tñ romani impatores vt idem
dt/a pmo Caio ceſare q̄ impium arripue
rat ceſares appellant.(Tūc ait illis. Red
dite ḡ q̄ ſūt ceſarꝫ ceſari:et q̄ ſunt dei deo)
q̄ſi di.ſm ſctm̄ Tho. Uos eſtꝫ dei ꝛ ceſa/
ris.et aliq̄ hñtes a deo:vt diuitias natu/
rales.et aliq̄ a ceſare.ſ.artificiales: vt nu/
mos. Reddite ḡ deo q̄ ſunt di.ſ. decimas
ꝛ pmicias.et q̄ ſunt ceſarꝫ ceſari.ſ.tributū
Uel alit. Uos eſtꝫ ſub deo imediate ſpi/
ritualiter.ſed ſub ceſare tpalr. Reddite ḡ
deo ſpūale ſeruitiū:et ceſari copale ꝛ tpale
Judei eñ iurauerāt ei fidelitatē ꝛ tribu/
tū.Et ſic chr̄s ſaluauit iura dei ꝛ ceſaris.
Eſt aūt h̄ ꝯſiderandū q̄ntū chr̄s de iuſti
cia curauit.qꝛ multa habuit motiua ad di
cendū cōtra ceſarē:puta qꝛ erat ifidelis et
alienigena. et ꝑ tale tributū paupes gra/
uabant.et multi ob hoc retrahi poterāt a
ſolutionib decimaꝝ ꝛ oblatiōe dei. Ha/
buit etiā motiuū ad dicēdū ꝯtra deū ipaꝫ
ceſaris ꝛ tyrānoꝝ potētiā. Sed tñ chr̄s
iura vtriuſqꝫ ſaluauit:nec cōtra iuſticiam
voluit aliq̄d dicere ꝓpter amorē priuatū:
aut in fauorē pauperū: aut pretextu diui/
ni cultus: aut propter timorem alicuius
tyranni.

Moraliter ſm Orige. Ceſar eſt corpꝰ
Deus ꝟo eſt aīa.et vtriqꝫ quod ſuuꝫ eſt
oportet tribuere. Quidā ꝟo attēdūt ceſa/
ri:nihil de hoc curātes.q̄dam ecōuerſo:lꝫ
raro.et vtriqꝫ male faciūt.Augꝰ. Sicut
obnoxiū eſt corpi corporeā eſcā non poſſe
pcipere:ita ꝑiculoſum eſt aīe ſpūales deli
tias faſtidire.

Dñica viceſimaq̄rta poſt tri nitatꝫ Tex.euāge. Mat.ca.ix.

Oquente Jeſu ad tur/
bas: ecce pꝛiceps vnus
acceſſit:et adorabat eū
dicens. Domine:filia mea mo/
do defuncta eſt:ſed veni impo/
ne manum tuam ſuper eam et
viuet.Et ſurgens Jeſus ſeque/
batur eum:ꝛ diſcipuli eius. Et
ecce mulier que ſanguinis flu/
xum patiebatur duodecim an/
nis acceſſit retro:et tetigit fim/
briam veſtimenti eius.dicebat
eñ intra ſe.Si tetigero tm̄ ve/
ſtimentū eius:ſalua ero.At Je
ſus conuerſus: et videns eam:
dixit Confide filia:fides tua te
ſaluam fecit. Et ſalua facta eſt
mulier ex illa hora. Et cum ve/
niſſet ieſus in domū principis:
et vidiſſet tibicines ꝛ turba tu/
multuantem: dicebat. Rece/
dite. Non eſt eñ mortua puel/
la: ſed dormit. Et deridebant
eum.Et cum eiecta eſſet turba
intrauit ꝛ tenuit manum eius.
Et ſurrexit puella. Et exijt fa/
ma hec in vniuerſam terram il
lam.